

Урт хугацаат дахин санхүүжилт болон нийлүүлэлтийн сүлжээний санхүүжилтийн талаар

Б.Цэнд-Аюуш
Мөнгөний бодлогын газар
МОНГОЛБАНК

Улаанбаатар хот
2021 он

**Жижиг, дунд үйлдвэрлэл, уул уурхайн бус
экспортыг дэмжихэд зориулсан урт хугацаат
(репо) дахин санхүүжилт**

УРТ ХУГАЦААТ РЕПО АРИЛЖААГ ХЭРЭГЖҮҮЛСНЭЭР:

- Ажлын байрыг дэмжих;
- Санхүүгийн зах зээлд урт хугацаат шинэ хэрэгслийг нэвтрүүлэх;
- Ирээдүйд эдийн засгийг төрөлжүүлэх, хүртээмжтэй өсөлтийг бий болгоход хувь нэмэр оруулах салбарыг хямралд гүнзгий өртөхөөс сэргийлэх зэрэг ач холбогдолтой.

Хийгдсэн ажлууд

1. МӨНГӨНИЙ БОДЛОГЫН ХОРООНЫ ШИЙДВЭР

Мөнгөний бодлогын хорооноос 2020 оны 4 дүгээр улиралд 230 тэрбум төгрөг, 2021 оны 1 дүгээр улиралд 250 тэрбум төгрөг, 2021 оны 2 дугаар улиралд 350 тэрбум төгрөг, 2021 оны 3 дугаар улиралд 250 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт олгохоор шийдвэрлэв.

2. ХОЛБОГДОХ ЭРХ ЗҮЙН БАРИМТ БИЧИГ

- Төв банкны репо арилжааны журам;
- Долоо хоногоос урт хугацаатай репо арилжааны нэмэлт нөхцөл батлах тухай тушаал;
- Урт хугацаат репо арилжааны хэмжээ, нэмэлт нөхцөлд өөрчлөлт оруулах тухай тушаал;
- Хэвийн зээлээр баталгаажсан үнэт цаас гаргах, репо нөхцөлөөр санхүүжилт олгох ерөнхий гэрээ зэргийг боловсруулав.

Урт хугацаат репо арилжаагаарх зээлийн нөхцөл

1. Хамрагдах салбар

Уул уурхайн бус экспорт; жижиг, дунд үйлдвэрлэл (Иргэд, ААН); үйлчилгээ; боловсруулах үйлдвэрлэл; бөөний болон жижиглэн худалдаа (200 болон түүнээс дээш ажилтантай)-ны салбарууд хамрагдана.

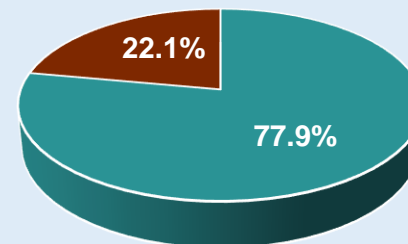
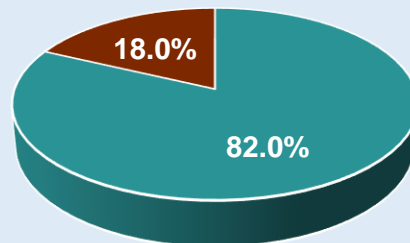
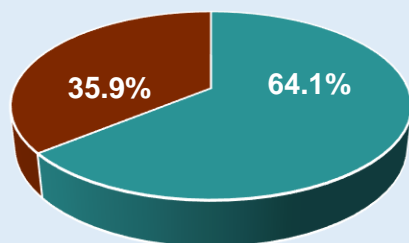
2. Зээлийн шинж, чанар

- Зээлийн хүү нь **репо арилжааны хүү+4 нэгж хувиас хэтрэхгүй** байх (Одоогоор 10 хувьд зээл олгоно);
- Зээлийн хугацаа нь **2 жилээс доошгүй** байх;
- Зээлийн дээд хэмжээ хамрагдах боломжтой салбаруудад **3 тэрбум төгрөг хүртэл** байх;
- Харилцагчийн хүсэлтээр үндсэн төлбөрөөс **6-с доошгүй сараар** чөлөөлөх.
- Хөдлөх болон үл хөдлөх хөрөнгө барьцаалах боломжтой байх.
- Зээлийн төлбөрийг төлж барагдуулж чадахуйц бизнесийн үйл ажиллагаатай байх.
- Дахин санхүүжүүлэх зээлийн хувьд зээлийн ангилал 2019 оны эцсийн байдлаар хэвийн байх.
- Монгол улсын хуулийн этгээд байх.

Урт хугацаат репо арилжааны гүйцэтгэл

(8.31 байдлаар банкуудад 895 тэрбум төгрөг хувиарлаад байна)

Үзүүлэлт (8.31-ний байдлаар)	Зээлийн хүсэлтийн дүн (Тэрбум ₮)	Зээлийн хүсэлтийн тоо	Олгосон зээлийн дүн (Тэрбум ₮)	Олгосон зээлийн тоо	Хадгалсан ажлын байрны тоо
Нийт	947.4	3,738	670.3	2,939	30,283

■ Дахин санхүүжүүлсэн
■ Шинээр олгосон

■ Улаанбаатар ■ Орон нутаг

■ ЖДҮ ■ УУБ экспорт

Нийлүүлэлтийн сүлжээний санхүүжилтийн талаар

Нийлүүлэлтийн сүлжээний санхүүжилт (НСС)

- **НСС-нь** авлага, тоног төхөөрөмж, бараа материал, ирээдүйд орж ирэх орлого */авлага/* зэрэг **Хөдлөх хөрөнгө барьцаалан эргэлтийн хөрөнгийн зээл, санхүүжилт авах** үйл ажиллагааны гол бүрэлдэхүүн хэсэг юм.
- НСС нь **авлага, бараа материал** болон сүлжээнд оролцогчдын хоорондын **харилцаа холбоог** ашиглан сүлжээний гишүүдэд санхүүжилт олгох үйл ажиллагаа бөгөөд ингэснээр тэдэнд эргэлтийн хөрөнгө болон бэлэн мөнгөний урсгалаа оновчтой хэмжээнд байлгах боломжийн олгодог.

НСС-ийн жишээ

(Жишээнд хийсвэр тооцоолол ашигласан болно)

Эргэлтийн хөрөнгийн санхүүжилт Жишээ 1: Ханган нийлүүлэгчийн санхүүжилтийн схем

- Сүү ХХК-ний зүгээс банкинд өөрийн ханган нийлүүлэгчдийн талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг гаргаж өгнө
- Сүү ХХК нь Нийлүүлэгчээс нийлүүлсэн сүүг хүлээн авч 1.0 сая ₮ төлбөр төлөхийг баталгаажуулна (Нийлүүлэгчийн хувьд Авлага үүснэ)
- Сүү ХХК нь 1.0 сая ₮ төлбөрийг Нийлүүлэгчид төлөх тухай мэдээллийг Банкнд хүргүүлэн заасан хугацаанд төлбөр төлөхөө баталгаажуулна.
- Сүү ХХК нь 1.0 сая ₮ төлбөрийг заасан хугацаанд Банк дээр байрших Нийлүүлэгчийн дансанд шилжүүлнэ

- Нийлүүлэгч үлдсэн 200 мянган ₮-өөс хүү шимтгэл хасагдаад үлдсэн дүнг хүлээн авна

- Нийлүүлэгч болон Сүү ХХК нь Банкны KYC/DD шаардлагуудыг хангасан байх шаардлагатай
- Сүү ХХК-ний төлбөр төлөх баталгаажуулалт дээр үндэслэн Банк 800 мянган ₮ (Банк өөрийн бодлогоос хамааран Нийлүүлэгчийн авлагын 90-80 хувьд санхүүжилт олгох) санхүүжилтийг Нийлүүлэгчийн дансанд нэн даруй шилжүүлнэ
- Банкны зүгээс Нийлүүлэгчийн 1.0 сая ₮ авлага дээр барьцааны эрх үүсгэн барьцааны мэдэгдлээ ХХБМБЦМС*-нд бүртгүүлнэ.
- Сүү ХХК-иас 1.0 сая ₮ төлбөр төлөгдсөний дараа Банкны зүгээс 800 мянган ₮ + зээлийн хүү шимтгэлийг Нийлүүлэгчийн данснаас шууд суутгана

* - Хөдлөх хөрөнгийн барьцааны мэдэгдлийг бүртгэх цахим мэдээллийн санд

НСС-ийн жишээ

Эргэлтийн хөрөнгийн санхүүжилт Жишээ 2: Ханган нийлүүлэгчийн/Худалдан авалтын санхүүжилтийн схем

- E mart-ийн зүгээс банкинд өөрийн ханган нийлүүлэгчдийн талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг гаргаж өгнө
- E mart нь Сүү ХХК-иас нийлүүлсэн сүүг хүлээн авч 1.0 сая ₮ төлбөр төлөхийг баталгаажуулна (Сүү ХХК-ийн хувьд Авлага үүснэ)
- E mart нь 1.0 сая ₮ төлбөрийг Сүү ХХК-д төлөх тухай мэдээллийг Банкнд хүргүүлэн заасан хугацаанд төлбөр төлөхөө баталгаажуулна.
- E mart нь 1.0 сая ₮ төлбөрийг заасан хугацаанд Банк дээр байрших Сүү ХХК-ий дансанд шилжүүлнэ

- Сүү ХХК үлдсэн 200 мянган ₮-өөс хүү шимтгэл хасагдаад үлдсэн дүнг хүлээн авна

- E mart болон Сүү ХХК нь Банкны KYC/DD шаардлагуудыг хангасан байх шаардлагатай
- E mart-ийн төлбөр төлөх баталгаажуулалт дээр үндэслэн Банк 800 мянган ₮ (Банк өөрийн бодлогоос хамааран Сүү ХХК-ний авлагын 90-80 хувьд санхүүжилт олгох) санхүүжилтийг Сүү ХХК-ний дансанд нэн даруй шилжүүлнэ
- Банкны зүгээс Сүү ХХК-ний 1.0 сая ₮ авлага дээр барьцааны эрх үүсгэн барьцааны мэдэгдлээ ХХБМБЦМС*-нд бүртгүүлнэ.
- E mart-аас 1.0 сая ₮ төлбөр төлөгдсөний дараа Банкны зүгээс 800 мянган ₮ + зээлийн хүү шимтгэлийг Сүү ХХК-ний данснаас шүүд суутгана

* - Хөдлөх хөрөнгийн барьцааны мэдэгдлийг бүртгэх цахим мэдээллийн санд

НСС-ийн жишээ

Эргэлтийн хөрөнгийн санхүүжилт Жишээ 3: Худалдан авагч/Борлуулагчийн санхүүжилтийн схем

- Сүү ХХК-ний зүгээс өөрийн худалдан авагч/борлуулагчид нарын талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг банкинд гаргаж өгнө
- Банкны санхүүжилтийн ачаар Дэлгүүр нь Сүү ХХК-иас илүү их хэмжээний сүү авах боломжтой болно
- Сүү ХХК-ний бэлэн мөнгөний үрсгал/борлуулалт сайжирна – их хэмжээний сүү авбал үнэ хямдруулах боломжтой болно

- Дэлгүүр болон Сүү ХХК нь Банкны KYC/DD шаардлагуудыг хангасан байх шаардлагатай
- Дэлгүүрээс санхүүжилтийн хүсэлт хүлээн авсны дараа Банк (Зээл олгох боломжит харьцаан дээр үндэслэн) 800 мянган ₮ төлбөрийг Сүү ХХК-нд Дэлгүүрийн өмнөөс шүүд шилжүүлнэ
- Банкны зүгээс Дэлгүүрийн ирээдүйд орж ирэх орлого + 1.0 сая ₮ бараа материал + Банкны данс зэрэг дээр барьцааны эрх үүсгэн барьцааны мэдэгдлээ ХХБМБЦМС*-нд бүртгүүлнэ.
- Дэлгүүр Банкнд 800 мянган ₮ + хүү шимтгэлийн төлбөрийг төлнө. Эсвэл Банк 800 мянган ₮ + хүү шимтгэлийн төлбөрийг Дэлгүүрийн Банкн дээрх данснаас авна.

- Дэлгүүр нь Сүү ХХК-иас нийлүүлсэн сүүг хүлээн авч өөрийн эх үүсвэрээс 200 мянган ₮ төлбөрийг шүүд Сүү ХХК-нд төлөн үлдсэн 800 мянган ₮ дээр Банкнаас санхүүжилт авах хүсэлт гаргана
- Дэлгүүр нь өөрийн борлуулалтын үйл ажиллагаандаа Банкны данс болон POS машиныг ашиглах шаардлагатай.
- Дэлгүүрийн зүгээс заасан хугацаанд 800 мянган ₮ + хүү шимтгэлийн хамт Банкнд төлнө.

* - Хөдлөх хөрөнгийн барьцааны мэдэгдлийг бүртгэх цахим мэдээллийн санд

НСС-ийн зах зээлийг хөгжүүлснээр бий болох үр дүн

- ЖДБ эрхлэгч зээлдэгчийг дангаар нь авч үзэж зээл олгох эсэхийг судлах биш – сүлжээнд эзэлж буй байр суурь, бусад оролцогчид, ялангуяа тэргүүлэх **компаний үйл ажиллагаатай холбогдуулан зээл олгох** шийд гарна.
- Ингэснээр ЖДБ эрхлэгчдэд зээл олгоход тулгардаг гол бэрхшээлүүдийг (**барьцаа хөрөнгө, зээлжих зэрэглэл**, бизнесийн үйл ажиллагааны тодорхой бус байдал, эрсдэл, г.м) шийдэх боломжийг олгоно.
- Санхүүгийн байгууллагуудын **чадавх сайжирч**, бизнесийн хамрах хүрээ нэмэгдэн, **шинэ зах зээл, шинэ харилцагчтай болж, зээлийн багцын төрөлжилт сайжиран, ашигт ажиллагаа нэмэгдэнэ.**
- Үр дүнтэй, сайн хөгжсөн нийлүүлэлтийн сүлжээний санхүүжилтийн зах зээл нь **Монгол улсын өртгийн сүлжээний өрсөлдөх чадварыг олон улсын зах зээлд сайжруулах, ЖДБ-үүд ХАА-н компаниудад олгох санхүүжилтийг нэмэгдүүлэх, ГШХО болон дотоодын бэлтгэн нийлүүлэгч нарын хоорондын холбоог сайжруулах замаар ажил эрхлэлт болон эдийн засгийн өсөлтийг**

Анхаарал тавьсанд баярлалаа!